

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Георги Асенов Арнаудов,
преподавател в Нов български университет,
професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство”,
за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по
професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство” с
кандидат Петър Русев Дундаков

Представената ми за написване на становище дисертация на Петър Русев Дундаков на тема *Теоретични и практически аспекти на музикалния език в киното* е развита в рамките на един обем от 107 страници. Текстът на дисертационният съдържа Увод, Три глави, озаглавени **Глава 1.** Жанрова характеристика на екранната музика, **Глава 2.** Творчески насоки в основните жанрови области на филмовата музика, **Глава 3.** Някои практически въпроси, **Заклучение, Библиография и Приложения.** Всяка една от трите глави съдържа свои подглави, които изследват в първата характеристики и особености на работата с музикалния материал в рамките на протичането и изграждането на филмовата драматургия, техники на композиционния език в работата с филмовия материал, проблеми на формата, съдържанието, на времето и пространството на филмовия диегезис, във втората специфики на музиката в игралното, анимационното и документалното кино, и в третата авторски рефлексии на композитора Петър Дундаков върху три негови кинотворби.

Още в началото следва да изведе че темата е значима не само в научно но и в научно-приложно отношение. Такава тема не коментирана в музикално-научната ни литература и при проверка в информационната база данни на НАЦИД е видно, че освен две дисертации посветени на сравнително изследване на филмова музика от Китай и технологични аспекти на работата на тонрежисьора в киното и телевизията, темата за музиката в киното не присъства в изследванията на докторанти. В случая е налице стойностно и приносно изследване посветено на важни аспекти на работата

на композитора в киното, при това изследване реализирано в дълбочина. Най-важното в случая е че изследването и текстът на дисертацията са дело на един от значимите български композитори, който може да бъде определен като една от водещите фигури в театралната и филмовата музика в България. Неговият богат творчески опит, както и заявени авторски позиции, съчетани с тук представеното изследване са ясно и видимо доказателство че дисертационният труд е разработен самостоятелно, както и предпоставка за една изключително висока степен на познаване на състоянието на проблема.

Предмет на изследването е мястото и връзката на музиката с кино-драматургията и всичките предпоставки по намирането на синхрон между различните музикални компоненти и протичането на визуалния образ. Една от особеностите на киното е че то е може би най-близко по своето естество до природата на музиката и в него могат да бъдат видени най-ясно връзките между изграждането на музикалните събития и тяхното логическо протичане в рамките на творбата. Тук, съвсем естествено нещата са усложнени и всичките композиционни аспекти присъщи на музикалната творба се подчиняват на един далеч по-сложен порядък, този на киното. Като, нека го нарека майстор в своята област Петър Дундаков е наясно с всичко това и поставената от него цел е сведена до очертаването на *„обща проблема и насоки в тази област, като разгледа и конкретното им решение в отделни филми“*. Той е наясно също така и с един от най-важните аспекти на създаването на кинотворбата – колективното творчество, което е и предпоставка на сложните взаимодействия в екипа.

Логиката на изграждането на дисертацията в нейните три глави е безупречна и сама по себе си приносна. Тази ясна и добре организирана конструкция на изследването може да бъде очертана като *изследване* на основни теоретични и практически положения, *извеждане* на тяхното прилагане в игралното, анимационното и документалното кино и *представяне* на ярки конкретизации от личния творчески опит на композитора Петър Дундаков.

Текстът изследва обстойно и в дълбочина сложните връзки между музиката и филмовия наратив, различните подходи между музиката и екранния образ, образуването по думите на автора *„на трето значение, което е резултат от тяхното взаимодействие“*, различните творчески „избори“ по отношение на протичане връзката на ритъма на движение на образа с ритъма на музиката, между музикалния темпоритъм и драматургичния ритъм на филма. Изключително ценни и приноси са тези дялове от дисертацията, които са посветени на диегетичната употреба на музиката във филма.

Разглеждането на трите по думите на автора *„основни модуса на съществуване на киноизкуството: игрално, анимационно и документално кино“* във втората глава има за цел очертаването на различните творчески подходи в работата на композитора, които са обусловени от *„различни възможности за интегриране на музиката във филмовия разказ“*. Фикционалното развитие на игралното и анимационното кино с техните различни подходи към реалността изискват подчиняването на музикалния материал на разказа, на фикцията в стремежа на възможно по-добра комуникация със зрителя докато при документалното кино подходът се видоизменя и целта е максимално приближаване до обективната реалност, която е и обект на филма. Това до голяма степен определя и параметрите на задачите на музиката в трите жанрови области.

Дундаков е творец с ясни и категорични творчески позиции, както и с големи познания за развитието на съвременните изкуства и това може да бъде видяно съвсем ясно в целия текст на неговата дисертация. Той умело разглежда различни позиции на видни теоретици и творци, полемизира с тях и това му дава основата за намирането на немалко ясни отговори в рамките на една толкова обширна вселена, каквото е музикалното творчество. Ето защо мога да определя като особено приносен изборът на конкретизации в трите филма на които той е автор на музиката. Това са игралния филм *„Възвишение“*, *„Father“*, един хибриден по жанр филм, резултат на сложното взаимодействие между елементи на анимационното и документалното кино и накрая

документалния филм „The Magic Life of V.“ Тези конкретизации са великолепни примери на изложените тези в първа и втора глава.

Към текста на дисертацията е приложен и списък с „Публикации по темата на дисертационния труд“ в който е представена информация за публикациите на докторанта. Това са три статии свързани директно с темата на дисертационния труд и публикувани в списанията „Кино“ ISSN 0861-4393, „Изкуствоведски четения“ ISSN 1313-2342 и „Докторантски четения на НМА“ ISSN 2367-4873. Три издания, които са включени в Националният референтен списък (НРС) на съвременни български научни издания с научно рецензиране което ми позволява да приема че те отговарят напълно на изискванията на Правилника за приложение на ЗРАСРБ за наличието на публикувани материали в специализирани издания в областта на изкуствата.

Текстът на дисертацията на Петър Дундаков е основан на множество цитирания и позовавания на представителен брой автори, като в частта Библиография са указани общо 46 заглавия – 11 от които са на кирилица, а 35 са публикации на латиница, както и линкове към интернет публикации. Това са основополагащи текстове които коментират различни аспекти на проблема и без да изброявам всички автори бих извел тези на Сергей Айзенщайн, Клер Леви, Теодор Адорно и Филип Таг. Всички те са указани изключително точно и ясно в корпуса на текста на дисертацията и това дава една голяма яснота за познанията на дисертанта по отношение на съществуващата литература. За мен, тези цитирания и позовавания са доказателство за съществен собствен принос на дисертанта при събирането и анализирането на емпиричните данни.

Аз съм запознат в основи с текста на представеният ми от дисертанта автореферат който съдържа 40 страници и много точно и ясно представя основни положения и проблематики от текста на дисертацията, както и приносите на дисертационния труд.

С настоящето аз потвърждавам че съм напълно съгласен с изведените от дисертанта приноси. Те могат да бъдат отнесени до дефинирането на подходи и въвеждането на проблематика с отношение към композиционните аспекти на

музикалния език в киното, към великолепното аргументиране на тезата че творческия процес на създаване на музика в киното не може да бъде подчинена на общовалиден метод или „алгоритъм“ за композиране, към теоретичното и аналитичното излагане на аспекти, свързани със специфични клонове на съвременното музикознание, които разглеждат развитието на музикалния език в съвременната композиционна практика, към представянето на личен творчески опит в различни по жанр филми.

На основание на гореизложените мои бележки аз си позволявам да поздравя Петър Дундаков за неговата практическа, творческа, а в случая и изследователска дейност, да поздравя и неговият научен ръководител Проф. д-р Кремена Ангелова за неопенимата помощ по работата на докторанта. С настоящето бих желал да предложа на уважаемото Научно жури да присъди на Петър Русев Дундаков образователната и научна степен „доктор“ по специалност 8.3. „Музикално и танцово изкуство“.

София, 29.08.2024 г.

проф. д-р Георги Асенов Арнаудов